

SYNLAB

HELICOBACTER **PYLORI**

Najpogostejša
kronična okužba

HELICOBACTER PYLORI

Kaj je Helicobacter pylori?

Helicobacter pylori je vrsta gramnegativnih **spiralastih bakterij** iz rodu Helicobacter, ki **živi v našem želodcu**. Najraje se zadržuje v oblogah sluznice želodca in dvanajstnika, kopiči pa se tudi v celicah, ki obdajajo želodec.

Kljub temu, da sluznica želodca izloča kislino, ki je za večino bakterij usodna, je bakterija H. pylori posebej **prilagojena na to neugodno okolje** in v njem **lahko preživi**. Zadržuje se tik ob epiteliju želodčne sluznice pod filmom bazične sluzi, ki ščiti želodčno sluznico pred agresivno kislino želodca. Poleg tega pa tudi sama sprošča encim ureazo, ki nevtralizira želodčne sokove v njeni bližini, da lahko nemoteno živi in se razmnožuje. S tem močno **zmanjša naravno zaščito želodčne sluznice**, zaradi česar postane ta mnogo bolj občutljiva na kislino in dovzetna za različne škodljive dejavnike.

Obstajajo številni genetsko različni sevi bakterije Helicobacter pylori, ki se med seboj razlikujejo tudi po stopnji agresivnosti.

Kako razširjena je okužba

Okužba z bakterijo *H. pylori* je **najpogostejša kronična okužba**, razširjena po vsem svetu, ki naj bi jo imela celo **več kot polovica svetovnega prebivalstva**. Najbolj razširjena je v slabo razvitih državah. Zaradi izboljšanja higiensko-socialnih razmer in odkritja uspešnega zdravljenja, se je njena razširjenost pričela zmanjševati.

Več kot 80 % ljudi, okuženih z bakterijo, nima nobenih znakov okužbe. Pri približno 20 % okuženih pa bakterija povzroča zdravstvene težave.

Kako se okužba prenaša

Natančen način prenosa okužbe še ni popolnoma pojasnjen. Bakterijo najdemo v **želodčni vsebini in blatu**, kar nakazuje na pot, po kateri se okužba prenaša. Najverjetneje se prenaša od ust do ust, **preko okužene vode ali hrane**, prav tako pa jo v telo vnašamo tudi **z rokami** preko dotikanja okuženih predmetov. Obstojnost bakterije izven želodca je slaba, saj je zelo občutljiva na povečano koncentracijo kisika in svetlobe. V razvijajočih se predelih sveta se ljudje pogosto **okužijo že v otroštvu** (prenos okužbe z mame na otroka), v razvitih državah pa je okužba pogostejša v odrasli dobi.

Kakšne so posledice okužbe

Okužba z agresivnejšimi sevi bakterije, njihov prekomerni razrast in prisotnost dodatnih dejavnikov (nezdrava prehrana, kajenje, alkohol, nekatera zdravila in stres) lahko privedejo do različnih težav in nekaterih resnih bolezni. Povzroča **nastanek kroničnih bolezni želodčne sluznice ter razjed sluznice želodca in dvanajstnika**. Povezana je tudi z nastankom **raka na želodcu in želodčnega limfoma MALT**.

Kakšni so simptomi okužbe

Večina okuženih ljudi **nima nikakršnih bolezenskih težav**, zato niti ne vedo, da so okuženi. Pri približno petini okuženih pa bakterija povzroča težave:

- **bolečine** v želodcu,
- **zgaga**,
- občutek **napihnjenosti**,
- **napenjanje**,
- **spahovanje**,
- **slabost**,
- **bruhanje**,
- **izguba teka** in
- **težave s prebavo**.

Okužba s *Helicobacter pylori* in rak želodca

Rak želodca je v Sloveniji na šestem mestu po pogostosti rakavih obolenj. **Glavni vzrok** za nastanek naj bi bila **okužba z bakterijo *H. pylori***, ki so jo odkrili pri kar **89 % vseh primerov raka želodca**. Bolniki se s to bakterijo večinoma okužijo že v zgodnji mladosti. Tleča okužba povzroči **kronični gastritis**, a okuženim to večinoma ne povzroča težav. Po več desetletjih prikrite okužbe se lahko na želodčni sluznici razvijejo **razjede**, iz njih pa **rakavo obolenje**.

Slovensko združenje za gastroenterologijo in hepatologijo predlaga presejalno testiranje na prisotnost protiteles - pri populaciji brez simptomov v starosti med 20. in 30. letom.

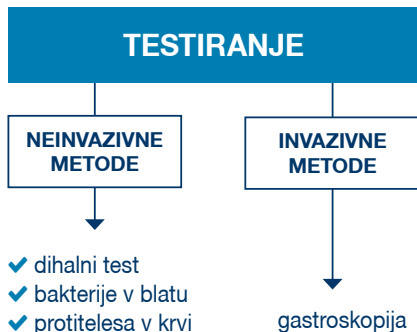
Ocenjujejo, da bi z uspešnim zdravljenjem okužbe s *H. pylori* pri mlajši generaciji **zmanjšali možnost za nastanek raka želodca** kasneje v življenju **za najmanj 50 %**.

Odkrivanje bolezni

Najzanesljivejša preiskava za potrjevanje okužbe je **invazivna endoskopska preiskava, tj. gastrokopija**, pri kateri v odvzetem tkivu odkrivamo bakterije v želodčni sluznici. Prisotnost bakterije lahko dokažemo tudi z **neinvazivnimi metodami** - s testom odkrivanja prisotnosti bakterije v izdihanem zraku (**urea dihalni test**). Če to ni mogoče, uporabimo test dokazovanja antigena bakterije v blatu (**monoklonski test blata**) ali test določanja ravni **protiteles IgA in IgG proti bakteriji v krvi** (serološko testiranje krvi po metodi ELISA). En mesec pred testiranjem bolnik ne sme jemati antibiotikov, vsaj 7–14 dni prej pa ne zaviralcev protonske črpalke.

Zaradi manjše specifičnosti neinvazivnih testov za dokazovanje prisotnosti bakterije *H. pylori* ima kombinacija večih testiranj višjo diagnostično vrednost kot posamezno testiranje.

Zdravljenje okužbe

Okužbo vedno zdravimo pod zdravniškim nadzorom, s kombinacijo zdravil, ki **zavirajo izločanje želodčne kisline**, in **dveh antibiotikov**. Uspeh zdravljenja preverimo z neinvazivnimi preiskavami (urea dihalni test) mesec ali več po zaključku zdravljenja. V primeru neuspešnega zdravljenja zaradi odpornosti bakterije na določen antibiotik se s spremenjeno antibiotično terapijo nadaljuje do popolne ozdravitve.

Komu priporočamo testiranje

Testiranje za bakterijo *H. pylori* priporočamo vsem, ki imajo **ponavljajoče se težave z želodcem ali črevesjem**. Prav tako naj bi se na prisotnost bakterije testirali **svojci prvega reda bolnikov z rakom na želodcu**, bolniki z **anemijo** zaradi **pomanjkanja železa** brez znanega razloga in bolniki s **pomanjkanjem vitamina B12**.

V našem laboratoriju vam nudimo preiskavo merjenja ravni **protiteles IgA in IgG** za okužbo z bakterijo *H. pylori* **v krvi** ter test določanja bakterije *H. pylori* **v blatu**. V sodelovanju z zunanjimi partnerji vam omogočamo tudi odkrivanje okužbe *H. pylori* v izdihanem zraku z **urea dihalnim testom**.

Za več informacij nas kontaktirajte.

> laboratorij@adrialab.si

Ker vemo, da je
ZDRAVJE
dragoceno!

ADRIA LAB d.o.o.

Šestova ulica 2

1000 Ljubljana

Slovenija

Tel. +386 1 436 00 23

- ✓ **Ljubljana**, Šestova 2 > **01/ 436 67 71**
- ✓ **Maribor**, Železnikova 4 > **031 778 444**
- ✓ **Celje**, Vodnikova 3 > **03/ 492 31 10**
- ✓ **Celje – Spec. klin. Dvorec Lanovž**,
Čopova ulica 20 > **03/ 290 90 08**
- ✓ **Koper**, Obrtniška 30 > **059 375 450**

www.synlab.si | laboratorij@adrialab.si

© 2020 Adria lab d.o.o. Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja podjetja Adrialab d.o.o. je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba v kakršnem koli obsegu ali postopku. Za morebitne napake ne odgovarjamo. Pridržujemo si pravico do sprememb. Zaradi tiska lahko pride do barvnih odstopanj.

03/2020